

DZIECKO – MAŁY CZŁOWIEK !!!

Dzieci są najmłodszymi obywatelami kraju, w jakim żyją, ich prawa mieszczą się również w prawach przysługujących wszystkim członkom społeczeństwa. Ze względu na niezaradność i niedojrzałość psychiczną oraz słabość organizmu, dziecko wymaga specjalnej ochrony i oddzielnych praw. W naszej placówce wychowujemy w myśl Konwencji Praw Dziecka. Chciałabym Państwu pokrótce przedstawić niektóre z obowiązujących praw.

PRAWO DO SZACUNKU

Podając za Januszem Korczakiem, pedagogiem i wielkim obrońcą praw dziecka, dziecku jako małemu człowiekowi należy się szacunek dla jego niewiedzy, dla wysiłku poznawania, dla jego wartości, szacunku dla tajemnic. Uznanie dziecka za podmiot prawa w licznej grupie przedszkolnej jest konieczne. Ważne jest tu uwzględnianie inności każdego malca, jego podstawowych potrzeb.

PRAWO DO NIEWIEDZY

Dla kilkuletniego dziecka nie wszystko jest proste i jasne, jak nam się wydaje. Potrzeba wielkiej wyrozumiałości i cierpliwości wobec niekończących się pytań dzieci, one mają do tego prawo, gdyż otaczający ich świat jest nieznan. Wiele błędów w ich postępowaniu wynika z niewiedzy. Pobyt dziecka w przedszkolu to nic innego jak wielozmysłowe poznawanie otaczającej rzeczywistości. Poprzez sytuacje edukacyjne prowadzone w różnej formie i oparte na założeniach programu wychowania w przedszkolu obowiązującego w naszej placówce każde dziecko cierpliwie uczy się tajników życia. Niekiedy rodzice w swoich marzeniach chcą mieć dzieci zdolne i wszytkowiedzące i stawiają zbyt duże wymagania kosztem zabawy, zapominając o tym, że dziecko ma prawo do niewiedzy. Przed nim szkoła, w której będzie uczył się dalej.

PRAWO DO NIEPOWODZEŃ I ŁEZ

Wszyscy jesteśmy zdani na próby i błędy, wszyscy się mylimy. Jesteśmy na niepowodzenia. Niekiedy wystarczy poczekać i okazać trochę wyrozumienia, bo nawet najlepsi mają swoje złe dni, kiedy wszystko się wali i sami nie wiedzą dlaczego. Zamiast karać pokazujemy, jak można naprawić zło, np. "Widzę rozlane mleko, potrzebna jest ścierka". Drugim skutecznym sposobem jest określenie uczucia dziecka w momencie niepowodzenia, np. „przykro jest, gdy się coś nie uda”.

PRAWO DO WŁASNOŚCI

Podczas zabawy obserwuje się, iż dzieci mają swoje ulubione zabawki. Kąciki. Każde dziecko ma swoją teczkę i swoją szufladkę. Poszanowanie prawa własności jest konieczne zarówno ze strony nauczyciela, jak i rodziców. Uczymy także dzieci, iż mają prawo do własności, ale też powinny respektować je wobec kolegów. Przy adaptacji dzieci do przedszkola pomocnym elementem jest możliwość przyniesienia własnej, ulubionej przytulanki.

PRAWO DO TAJEMNICY

Dzieci w przedszkolu mają swoje tajemnice osobiste, rodzinne czy koleżeńskie. Dziecko w swojej szczerości często dzieli się wydarzeniami rodzinnymi. Nauczyciel szanujący jego tajemnicę, uczy swoją postawą, że są sprawy o których nie mówi się wszystkim.

PRAWO DO RADOŚCI

Sztuką radowania się należy zarażać małe istoty, z którymi przebywamy, by dać im pokaz, że uśmiech ich obowiązuje. Wiele zajęć przedszkolnych ma w swoich założeniach jako cel budzenie i rozwijanie poczucia szczęścia. Pokonywanie trudnych zadań wyzwala w przedszkolakach dużo radości. Wszystko co służy odprężeniu, wypoczynkowi, co uprzyjemnia czas, bawi, rozwesela, przyjemność połączona z wypoczynkiem jest respektowaniem prawa dziecka do radości.

PRWO DO WYPOWIADANIA SWOICH MYŚLI I UCZUĆ.

Artykuł 12 Konwencji daje dziecku, które jest zdolne do swobodnego kształtowania swych własnych poglądów, prawo do wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka, przyjmując je z należytą powagą, stosownie do wieku oraz dojrzałości dziecka. Jednym ze sposobów promowania tego prawa w warunkach przedszkolnych są rozmowy indywidualne oraz prace plastyczne dające możliwość werbalnego i pozawerbalnego wyrażania uczuć. Powinniśmy pozwolić dziecku na wyrażanie wszystkich uczuć, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych

Zajęliśmy się tu niektórymi z praw dziecka, chciałabym nadmienić, że w Konwencji znajdziemy jeszcze wiele istotnych praw, jak:

- prawa socjalne (do życia, opieki, ochrony),
- prawa społeczne (przynależności do grupy, przebywania z rówieśnikami),
- prawa do prawidłowego rozwoju (praw do nauki, racjonalnego spędzania czasu, miłości rodziców, współdecydowania, prawdy, itp.).

Realizacja wszystkich praw dziecka ma zapewnić mu minimum komfortu psychicznego, niezbędnego do normalnego rozwoju. Musimy wspólnie, my wychowawcy i wy rodzice przestrzegać kilku zasad, które będą sprzyjały dojrzewaniu emocjonalnemu dzieci, wyzwalały u nich aktywną postawę do świata, wzmacniały odporność na trudności, a także pobudzały wyobraźnię, polot, inicjatywę i twórcze działanie.

Uwzględniając te zasady możemy mieć nadzieję, iż wychowywane przez nas dzieci stawać się będą Osobami nasyconymi życzliwością, pogodą i radością życia.

Zasada 1.

Szanuj dziecko

(nawet jeżeli nam w dzieciństwie ludzie nie okazywali wiele szacunku i nie zawsze to czynią teraz).

Dzięki nam dzieci będą wzrastały w szacunku do siebie i innych osób. Dziecko to pełny, bogaty, interesujący człowiek. Nie sprzyjają jego zdrowiu psychicznemu takie metody wychowania, w których występuje upokorzenie, zastraszanie czy pozbawianie prawa do współdecydowania o własnym życiu – siła psychiczna rodzi się bowiem z poczucia własnej godności.

Zasada 2.

Poświęć czas na słuchanie dziecka

(nawet jeśli nas nie słuchano gdy byliśmy mali).

Obok udzielania rad i wskazówek jak mają postępować, wysłuchajmy uważnie tego co Dzieci mają do powiedzenia, niech opowiedzą nam o swoich radościach i problemach.

Uważne, empatyczne słuchanie z zachowaniem postawy akceptacji jest jedną z najważniejszych umiejętności wychowawczych Rodziców i Nauczycieli. Kiedy autentycznie

sluchamy zwierzeń Dziecka, możemy poznać sprawy z jego punktu widzenia, docenić jej wyjątkowość, pogłębić uczucie bliskości i sympatii.

Zasada 3.

Pozwólmy Dziecku wrażyć swoje emocje (nawet jeśli uczono nas, że duży chłopiec czy dziewczynka nie płaczą).

Zamiast wyciszać i uspokajać pozwólmy Dzieciom cieszyć się, zachwycać, wzruszać a także płakać, bać się, złościć. Łzy, szloch, krzyk, podobnie jak miech są zdrowe, pomagają pozbyć się smutku i frustracji. Dzieci to wiedzą w sposób naturalny, ale my dorośli często ten naturalny proces zakłócamy. A zatem zamiast tłumić, towarzyszymy dzieciom w odreagowaniu napięć i przykrych stanów psychicznych. Lęk, poczucie zagrożenia, niechęć, obawa, złość, zawstydzanie nie sprzyja zdrowiu psychicznemu, zabijają odwagę działania, obniżają intelektualne możliwości oraz przysłaniają radość życia

Zasada 4.

Bądź blisko z dzieckiem.

(nawet jeśli wydaje się nam, że niektóre gesty bliskości są wstydlive)

Wszyscy pragniemy być blisko z innymi ludźmi. Obok słów, obserwujmy niewerbalne zachowanie dziecka, utrzymujmy z nim kontakt wzrokowy, czasem zamiast słów posłużmy się mimiką, uśmiechem, gestem – dotknijmy, pogłaszczmy, przytulmy. W trudnych momentach dotyk działa bardziej uzdrawiająco niż słowo. Dzieci chowane w klimacie bliskości będą te zachowania uważały za naturalne i podobnymi gestami zaczną obdarzać innych.

Zasada 5.

Doceniaj i podziwiaj dziecko

(nawet jeśli nie pamiętamy, by nas doceniano i podziwiano, gdy byliśmy mali)

W każdym człowieku jest coś godnego podziwu. Dzieci można podziwiać za ich naturalność, spontaniczność, odkrywczność, swoje własne, niepowtarzalne rozumienie świata. Oczekujmy od dzieci najlepszych wyników a one zrobią wszystko (w granicach swoich możliwości) aby nie zawieść naszego zaufania. Wyznaczajmy dziecku stanowcze, jasne i rozsądne granice i pamiętajmy, że pochwała działa tam, gdzie zawodzi kara. Pobudzajmy i zachęcajmy dziecko do czynów dobrych, chwalmy go za nie a nie podkreślajmy i roztrząsajmy słabości.

Zasada 6.

Baw się z dzieckiem

(nawet jeśli nam się zdaje, że mamy ważniejsze rzeczy do zrobienia)

Podążajmy za ich naturą, spontaniczną aktywnością pozwalając wybierać i prowadzić zabawę. W czasie zabawy uczą się, rozwijają, rosną i kochają. Czy potrafimy radośnie towarzyszyć dziecku w zabawie? – dzięki temu pomożemy mu odkrywać jego zainteresowania oraz przyczyniamy się do ich wzmocnienia i rozwoju.

Zasada 7.

Pozwólmy dziecku samodzielnie odkrywać i badać świat

(nawet jeśli niektóre pomysły dziecka są dla nas kłopotliwe).

Pamiętając o bezpiecznych granicach pozwólmy im samodzielnie decydować w tych sytuacjach, w których to jest możliwe. W ten sposób dorosną pewne siebie i zdolne do podejmowania decyzji. Jeżeli nie stłumimy naturalnej potrzeby odkrywania świata, nauka może dostarczać dziecku wiele satysfakcji.

Zasada 8.

Ponad wszystko ciesz się z dzieckiem
(nawet jeżeli zdarza się nam, że jest nam smutno i źle)

odkrywajmy dzieciom jasne strony życia, przekazujmy pogodę i radość istnienia.

Zasada 9.

Ostatnia, choć nie najmniej ważna odnosi się do nas wychowawców i rodziców.
(my też potrzebujemy tego, co potrzebne jest dziecku)

- Myślmy o sobie dobrze
- My też potrzebujemy uwagi
- My też mamy prawo do płaczu, śmiechu, lęku
- My też potrzebujemy czasu na rozmowy, zabawy, radości, zainteresowanie, relaks, wypoczynek
- My też pragniemy być blisko z ludźmi
- My też chcemy być doceniani

Opracowała i zmodyfikowała do potrzeb dzieci i placówki Elżbieta Niedbała.